

CIUTADANIA 3. 0.

10 PREGUNTES SOBRE L'EDUCACIÓ D'ADOLESCENTS
EN L'ÚS ÈTIC I RESPONSABLE D'INTERNET
I LES XARXES SOCIALS

Autora:

Luz Martínez Ten.

Secretària de Dona i Polítiques Socials de la Federació d'Empleades i Empleats dels Serveis Públics de la Unió General de Treballadors d'Espanya (FeSP-UGT).

Disseny d'il·lustracions:

Mauricio Maggiorini Tecco.

Traducció al valencià:

Lola Cayuela Barber.

Secretària de Cultura de la FeSP-UGT del País Valencià.

Coordinació tècnica:

Amparo Francés Civera.

Institut Sindical de Cooperació per al Desenvolupament del País Valencià (ISCOD-PV).

Agost 2018.

CIUTADANIA 3. 0.

10 PREGUNTES SOBRE L'EDUCACIÓ D'ADOLESCENTS
EN L'ÚS ÈTIC I RESPONSABLE D'INTERNET
I LES XARXES SOCIALS

*Així, les xarxes socials s'han convertit e
en una gran plaça pública, on totes i tots estem preocupats
per a participar en la defensa dels Drets Humans,
evitant la propagació
del discurs de l'odi i els radicalismes*.*

* Erlichman, Leonel. Sobreexposició Personal en la Xarxa:
Quan compartim massa informació personal en Internet (Spanish Edition)
(Posició en Kindle 657-668). Edició de Kindle.

Índex

PRESENTACIÓ

7

1

ES COMPORTEN DE LA MATEIXA MANERA EN EL MÓN PRESENCIAL I VIRTUAL?

9

2

**HEM D'EDUCAR EN VALORS EN LA UTILITZACIÓ D'INTERNET
I LES XARXES SOCIALS?**

10

3

**SOBRE QUINS TEMES HEM DE PARLAR PERQUÈ APRENGUEN
A USAR DE FORMA RESPONSABLE I ÈTICA LES XARXES SOCIALS?**

12

4

**QUINES HABILITATS EMOCIONALS SÓN IMPORTANTS PER A L'ÚS ÈTIC
I RESPONSABLE DE LES XARXES SOCIALS?**

15

5

COM PODEM ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES A COMUNICAR-SE BÉ EN LES XARXES?

16

6

SOBRE QUINS RISCOS HEM DE MANTINDRE L'ALERTA EN INTERNET?

17

7

**QUINES PRECAUCIONS HEM D'ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES
PER A NAVEGAR EN INTERNET I LES XARXES SOCIALS?**

18

8

**COM HEM D'ACTUAR EN CAS QUE HAGEN INCORREGUT
EN SITUACIONS DE RISC EN INTERNET?**

20

9

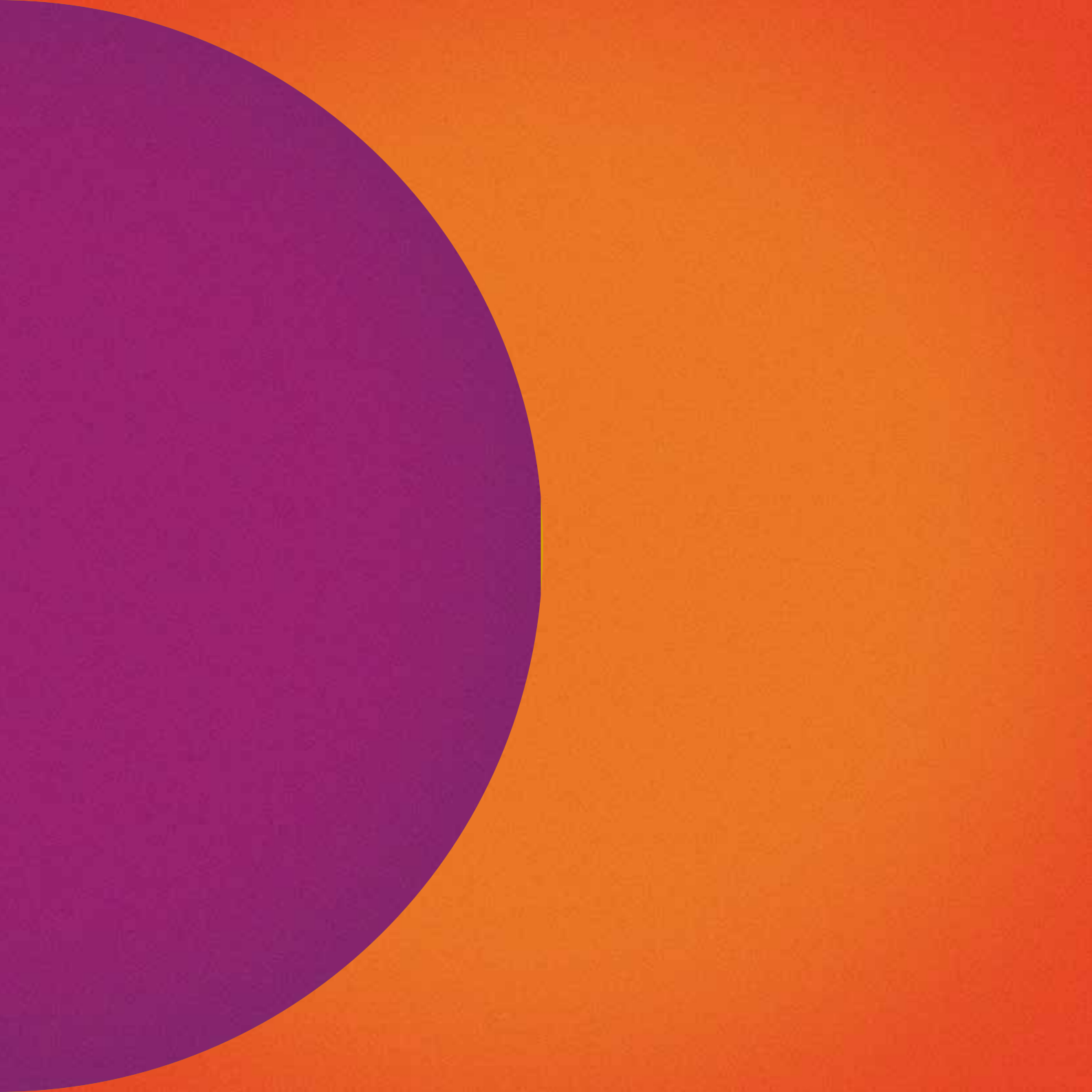
**QUINS COMPORTAMENTS HEM D'ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES
PER A ACTUAR DE FORMA RESPONSABLE I ÈTICA EN LES XARXES?**

22

10

PODEM AJUDAR-LOS I AJUDAR-LES AMB L'EXEMPLE?

23

PRESENTACIÓ

Cada generació planteja nous reptes educatius derivats del moment i el context en què els ha tocat viure. Este és el cas de les i els nadius digitals que han nascut després de l'aparició d'Internet i que, des d'edats molt primerenques, es relacionen amb aparells i continguts digitals amb tota familiaritat. El que es reflecteix en la realitat que cada vegada es normalitze més el fet de que tinguen un mòbil propi, accedisquen a Internet per a ajudar-se en els estudis, comunicar-se amb pares i mares o relacionar-se amb les seues amistats. Així, en els últims anys, l'edat d'utilització del mòbil ha anat baixant significativament, com és el cas d'Espanya en el que l'edat es troba en els nou anys. I cada vegada és més freqüent observar xiquets i xiquetes veient dibuixos animats en la Tablet o jugar amb ella. Sonia Livisgstone, assenyalava com un informe recent revela que en Gran Bretanya el 25% dels xiquets i les xiquetes de 0 a 2 anys i el 36% de 3 a 5 anys posseeixen la seua pròpia tauleta tàctil, i que usen els seus dispositius durant més d'una hora al dia. Un fet sorprenent si pensem que en preescolar, no saben llegir, ni escriure, i no obstant això s'esforcen per manejar el ratolí¹.

Sens dubte, l'accés a internet i les xarxes socials, els obri la porta a un univers infinit d'oportunitats de coneixement i aprenentatge. Al mateix temps que els permet formar part d'una ciutadania global, generant els seus propis continguts, participant de causes socials, o desenvolupant la seua capacitat de comunicació i creativitat. Però també suposa l'exposició a situacions potencialment danyoses davant de les que han de saber com reaccionar i actuar.

Cal recordar que quan l'ésser humà aprén i es desenvolupa en el medi “natural” (és a dir, fora de les xarxes socials) ho fa sota l'atenta mirada dels altres. La resposta del mitjà permet a l'ésser humà connectar amb el que les seues accions provoquen en la resta, permet poder empatitzar al veure el patiment humà, sentir culpa i vergonya o orgull i alegria, i poder anar construint a través de l'aprenentatge un discurs crític del que passa al seu al voltant.

Les noves tecnologies i les xarxes socials poden ser una eina que potencie al màxim les conductes prosocials, donant obertura i coneixement de mirades, vides i situacions diferents de la pròpia, no accessibles des del context natural. Però per a poder utilitzar esta bona eina la persona ha de tindre primer les instruccions de com utilitzar-la, ha de responsabilitzar-se

¹ Jiménez, Estefanía; Garmendía, Maialen; Casado, Miguel Ángel. Entres selfies i whatsapps: Oportunitats i riscos per a la infància i l'adolescència connectada (Comunicació núm. 500464) (Spanish Edition) (Posició en Kindle303-309). Gedisa Editorial. Edició de Kindle

PRESENTACIÓ

de les seues accions i ser conscients del que provoca en la resta i ha de ser capaç de poder fer un filtrat i una reflexió crítica del contingut que li arribe.

De la mateixa manera que els ensenyem a caminar pel carrer, llegint els senyals i indicacions per a actuar de forma responsable i no córrer perill, és necessari ensenyar-los a actuar en Internet i en les xarxes socials, perquè el fet de que tinguen un coneixement tècnic i disposen d'habilitats per a utilitzar les possibilitats que els ofereixen les noves tecnologies de la comunicació, no garanteix que la seua utilització siga la més adequada.

Amb esta breu guia intentarem abordar algunes de les preguntes més importants a les que hem de respondre en l'educació familiar de filles i fills. Sens dubte, només són recomanacions en una realitat que acaba de començar, però és la nostra obligació ensenyar-los i ensenyar-les a habitar el món virtual amb valors democràtics d'una ciutadania 3.0.

ES COMPORTEM DE LA MATEIXA MANERA EN EL MÓN PRESENCIAL I VIRTUAL?

Les nostres filles i fills, transiten per l'espai virtual amb la mateixa naturalitat que van a l'institut o queden en el parc. Com l'espai virtual i presencial forma part de la seua quotidianitat, tendeixen a traspasar el mur amb molta facilitat. Per això, no és estrany observar-los conversar en grup, al mateix temps que estan utilitzant el WhatsApp, o realitzar alguna activitat, com anar d'excursió o estar en una festa, al mateix temps que pugen imatges a les xarxes socials. No obstant això hi ha enormes diferències entre l'un i l'altre, de les que no sempre són conscients.

La pantalla proporciona una falsa seguretat d'intimitat i privacitat, així com una sensació de llibertat que els incita a exposar-se de forma inapropiada o perillosa o a actuar de forma inadequada, sense mesurar les conseqüències dels seus actes i el dany que puguin produir en altres persones.

En els tallers que realitzem, preguntem per conductes que no fariem mai en la nostra vida normal, com col·locar fotografies íntimes en el pati de l'institut perquè tot el món les veja, deixar la nostra direcció i telèfon escrit en la marquesina de l'autobús o pujar-nos al cotxe d'una persona estranya. Responen sempre amb un categòric "Per descomptat que no ho faria!". Des dels seus primers anys han après a actuar amb certs límits i a llegir els senyals de perill. Saben que no han d'exposar-se a creuar un carrer amb el semàfor tancat per a vianants o endinsar-se en una zona perillosa de nit. Però no lligen de la mateixa manera estos senyals en el món virtual perquè encara que la interacció en Internet i les xarxes socials pot arribar a ser molt intensa, creuen que des de la seua "privacitat" controlen la imatge i informació que emeten, de manera que no corren perill.

Per això és important que els ensenyem a reflexionar sobre les oportunitats i riscos que poden trobar en l'espai virtual, de manera que construïsquen identitats segures que els permeta habitar el món presencial i virtual de forma coherent, ètica i responsable.

HEM D'EDUCAR EN VALORS EN LA UTILITZACIÓ D'INTERNET I LES XARXES SOCIALS?

Sí. Els estudis ens mostren com l'espai de les xarxes és un escenari que pot ajudar a desenvolupar la personalitat de les xiques i xics. No sols són una font d'informació il·limitada, també són un univers d'autodesenvolupament i autodescobriment, permeten poder connectar-se a grups socials diversos, expressar les seues opinions, conèixer distints referents culturals i socials, i el més important, obren la possibilitat a la reflexió crítica, des de la que trobar un sentit de pertinença i reforç de la identitat pròpia.

Ho expliquem en els tallers: Internet configura un univers on milions de persones es relacionen de forma individual o col·lectiva amb una gran influència en el món real. Per això, és important que també, en l'espai virtual desenvolupem la capacitat crítica per a participar, des de la responsabilitat ciutadana i democràtica, aprenent a conviure des del respecte a la diversitat i el compromís amb la defensa dels Drets Humans. Ensenyant a:

Aprendre a ser. Integrant les diverses intel·ligències intel·lectuals, creativa i emocional, que afavorisquen les habilitats intra i interpersonals, el desenvolupament d'un millor autoconeixement, el sentit de la responsabilitat, el foment de l'autoestima, la interiorització d'actituds de cooperació, etc.

Aprendre a conviure. Des del reconeixement de la diversitat de cada una de les persones i en un marc de convivència democràtic, que permeta els nostres fills i filles adquirir actituds un poc més obertes, un poc més curioses... en definitiva, un poc més intel·ligents en la xicoteta aldea global del Segle XXI.

Aprendre a participar. L'exercici de la capacitat crítica permet als xics i xiques aprendre a prendre les seues pròpies decisions, a posicionar-se de manera autònoma i a decidir lliurement sobre el que més els afecta. Esta és una de les premisses per a fomentar l'hàbit responsable de la participació, des dels primers nivells escolars.

Aprendre a conèixer. Fomentant la curiositat, l'interés crític per allò desconegut i com ens portarà de diferent el replantejament permanent de les idees rebudes, de les actituds davant de les circumstàncies o les fonts d'informació al llarg de la vida.

Aprendre a habitar el món virtual i presencial. Cal ser conscients de la importància i repercussió que tenen els nostres plantejaments i actuacions quotidianes en el desenvolupament de l'entorn més pròxim, però també en el conjunt de la humanitat. En definitiva, aprenent a habitar el món participant en el desenvolupament mediambiental i sostenible, en la construcció de la pau, la igualtat entre dones i homes, la plena participació de les persones amb altres capacitats, el desenvolupament personal i afectiu sense discriminació per orientació sexual, la interculturalitat i la cooperació al desenvolupament.

SOBRE QUINS TEMES HEM DE PARLAR PERQUÈ APRENGUEN A USAR DE FORMA RESPONSABLE I ÈTICA LES XARXES SOCIALS?

Des de l'escola i la família hem de proporcionar-los normes i regles per al seu ús RESPONSABLE, ÈTIC, I SEGUR. Normalment les preguntes que ens fem és quan hem de facilitar-los el mòbil i a quina hora cal apagar-lo o com prohibir-los accedir a certs continguts. La realitat és que les noves tecnologies ja formen part de la seua vida pel que hem d'ensenyar-los sobre les seues oportunitats, perills i com comportar-se de forma responsable i ètica. Algunes de les qüestions que hem d'abordar són:

Món privat-món públic En el món presencial la diferència entre què és privat i què és públic és molt fàcil, ho marquen les parets. En el món virtual no hi ha parets, i tenint en compte que per als i les joves les noves tecnologies estan tan fusionades al seu dia a dia (quasi sembla que si no pengen les fotos de festa significa que no han estat eixint), què és privat i què és públic?² Cal que aprenguen a utilitzar l'espai virtual sent conscients que Privat és tot allò que no hauria d'estar en una xarxa social. I que el que és privat és diferent per a cada persona. Però cada xic i cada xica deu fer-se responsable d'aquells aspectes de la seua vida que vol donar a conèixer. Responsabilitzar-se significa ser conscient del que les nostres decisions comporten i assumir les conseqüències d'estes³

Identitat en la xarxa. Per a tindre una identitat sana és important combinar un jo multifacètic, però al mateix temps cohesionat, que resulta satisfactori per a un mateix, i que reconeixen les persones que ens rodegen. Així, la recepta és senzilla...deuen intentar que hi haja una continuïtat entre el seu perfil virtual i el seu perfil presencial, basada en la sinceritat i en les seues vivències.

Participació social. La participació en les xarxes socials ha de basar-se en el desenvolupament d'una actitud empàtica i tolerant que tendisca a recrear climes de diàleg i respecte la diversitat i done resolucions negociades. Les noves tecnologies han suposat una revolució per a les accions col·lectives i els moviments socials. Amb Internet les formes de participació social s'han multiplicat al ser un mitjà de comunicació flexible i ràpid, i al permetre una estructura organitzativa i de coordinació molt eficaç. Permet tindre accés a informació sobre diferents problemàtiques que s'ajusten

² Carlos Salas/ Inés Santos. http://www.somos-mas.es/wp-content/uploads/2017/10/somosmas_profesorado_22oct.pdf

³ Ibid

als valors i ideals de cada persona, per la qual cosa cada un i cada una pot ajudar i col·laborar amb els projectes que més li interessin i motiven.

Senyals i perills en Internet. Identificar els perills els ajuda a navegar i relacionar-se amb més seguretat. De la mateixa manera que des del seu naixement els hem acompanyat en el seu descobriment del seu entorn més pròxim, prevenint-los dels seus riscos però animant-los a superar les seues pors i a experimentar, en esta etapa i en Internet hem d'ensenyar-los i ensenyar-les a detectar i identificar potencials riscos i perills que la xarxa entranya. No es tracta de prohibir, sinó d'ensenyar com manejar l'eina i quines accions poden posar-los en risc a ells o elles mateixes o a altres persones del seu entorn més pròxim. En resum, hem d'ensenyar-los i ensenyar-les a llegir els senyals de perill per a poder participar de forma segura i responsable en l'espai digital.

Els discursos de l'odi. El millor curt circuit dels discursos de l'odi, la millor eina per a evitar la seua propagació és l'educació en un ús responsable de les xarxes. Per això és important, ensenyar a actuar des de l'escolta, posant-se en compte de les persones que hi ha darrere de les pantalles, i comprenent la importància que té que defenguem el dret a la dignitat i la justícia per a tots els éssers humans, sense exclusió per sexe, identitat o orientació sexual, ètnia, nacionalitat, capacitat, creences o qualsevol altra condició.

Resolució de conflictes de forma positiva. En les xarxes es produeixen conflictes i agressions que poden estar ocasionades per la falta de contacte emocional. Al no percebre la resposta gestual de l'altre davant l'agressió, el dany sembla innocu. Per això és important educar en la comunicació empàtica. Si ensenyem a reconèixer les emocions darrere de les pantalles, podran percebre intuïtivament com es troba la persona que llig els seus missatges o opinions i per què es troben així, permetent-los relacions més satisfactòries, eficients justes i solidàries.

Cal recordar que el conflicte és aquella situació en què diverses persones o parts implicades segueixen metes diferents i valors contradictoris o valors contraposats. A pesar que idealment volguérem que no existiren conflictes (el conflicte sempre provoca situacions de desestabilitat emocional, tant individual com grupal) és important que acceptem el conflicte com una cosa normal. Quan l'ignorem o intentem tapar-lo provoquem que la situació quede estancada i difícilment es resolga. Al contrari, quan som capaços d'afrontar els conflictes, de forma positiva, estos es poden convertir en un element de canvi i evolució.

L'ús responsable i ètic de les xarxes. La comunicació en les xarxes socials a penes té unes dècades d'existència, però ja són un mitjà de comunicació personal i col·lectiu molt important. Cal que aprenguen a comunicar-se de forma responsable, considerant l'impacte emocional dels seus missatges i opinions, des del respecte i la crítica davant de la intolerància.

QUINES HABILITATS EMOCIONALS SÓN IMPORTANTS PER A L'ÚS ÈTIC I RESPONSABLE DE LES XARXES SOCIALS?

La primera cosa que hem de comprendre és que la intel·ligència emocional fa referència a les aptituds complementàries, però distintes, de la intel·ligència acadèmica, habilitats purament cognitives mesurades pel quocient intel·lectual.

La intel·ligència emocional fa referència a la capacitat humana de sentir, entendre, controlar i modificar els nostres estats emocionals amb referència a una o un mateix i als altres, a partir de la valuosa informació que les emocions ens faciliten sobre el nostre entorn i la nostra pròpia realitat subjectiva, és a dir, sobre què som, percebem i sentim. En relació a Internet i les xarxes socials, les habilitats socials ens proporcionen la capacitat d'autoprotecció, comunicació i responsabilitat davant dels altres. Armando Novoa Foglio⁴ indica com a principals l'empatia, l'assertivitat i la comunicació afectiva.

A.- Empatia. Per a comunicar-se en les xarxes des d'un plantejament empàtic és important fer un exercici de visualització de la persona o persones que rebran els nostres missatges. Encara que no podem veure els seus rostres, podem “imaginar” la seua resposta posant-nos en el seu lloc.

B.- Assertivitat. El comportament assertiu és aquell que ens ajuda a comunicar de manera clara i amb confiança les nostres necessitats, desitjos i sentiments a altres persones, sense agredir-les ni abusar d'elles.

C.- Comunicació afectiva- És fonamental ensenyar a les xiques i xics a posar nom a tota la gamma d'emocions, sentiments i vivències que experimenten o puguin arribar a fer-ho en algun moment. Esta capacitat els permet compartir les seues impressions, sentiments i sentir-se persones compreses, acceptades i amades. Cal recordar que la comunicació afectiva és bidireccional, per la qual cosa les famílies, pares i mares, deuran també esforçar-se a comprendre, des de l'escolta activa, les preocupacions, pors, etc. De les seues filles i fills sense jutjar-los ni culpabilitzar-los.

4 Novoa Foglio, Armando. Internet sense perill per als teus fills: Orienta'ls cap a una vida digital ètica i productiva (Educadors contemporani) (Spanish Edition) (Posició en Kindle385). Produccions Educació Aplicada. Edició de Kindle.

COM PODEM ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES A COMUNICAR-SE BÉ EN LES XARXES?

Una de les habilitats emocionals que hem de potenciar en els fills i filles és la comunicació responsable. Per a això és fonamental que els ensenyem a:

- Compartir les seues opinions, experiències i coneixements, sent conscients que estan en un fòrum obert. La imatge d'estar en la plaça del centre d'una ciutat, els proporcionarà la dimensió de l'abast que poden tindre els seus missatges, imatges, etc.
- Les xarxes i les TIC no haurien d'utilitzar-se mai per a fer mal a altres persones.
- Ser conscients que els missatges els reben altres persones. Encara que no vegen les seues cares o escolten les seues opinions, els seus comentaris i accions poden provocar-les emocions positives o negatives.
- Triar la seua identitat virtual de forma honesta, la credibilitat i la confiança en la xarxa és un valor.
- Establir una comunicació basada en el respecte i el reconeixement de la diversitat d'opinions i creences.

SOBRE QUINS RISCOS HEM DE MANTINDRE L'ALERTA EN INTERNET?

Recorda'ls que:

- Abans d'emetre un juí sobre una altra persona o un col·lectiu, recorden que la causa dels prejudis no es troba en les persones que els pateixen sinó en les persones que els exerceixen.
- No recolzen mai a persones, moviments o organitzacions que atempten contra la dignitat i els Drets Humans.
- Reflexionen abans d'utilitzar el ratolí. Els seus gestos poden ajudar a frenar el discurs de l'odi i el radicalisme.
- No compartisquen informació ni missatges que puguin ser sexistes, homòfobs, racistes, que discriminin persones amb distintes capacitats o danyar els drets d'altres col·lectius
- No compartisquen o recolzen missatges radicals o manifestacions extremes. Les seues conseqüències són imprevisibles per als altres i per a elles i ells mateixos.
- Actuen si descobreixen en la xarxa qualsevol tipus de discriminació, assetjament, agressió o perill informant la família, institut o institucions.
- Tenen la responsabilitat de sensibilitzar, educar i mobilitzar els seus contactes per a crear altres consensos que protegissen la dignitat humana en Internet i que reivindicquen la xarxa com a espai de drets humans.

QUINES PRECAUCIONS HEM D'ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES PER A NAVEGAR EN INTERNET I LES XARXES SOCIALS?

Hi ha nombrosos llibres per a pares i mares que alerten dels distints riscos que podem trobar en internet. És important conèixer-los, però sobretot educar per a previndre, evitant el dany. Entre els riscos que trobem:

- **Ciberbullying.** La Psicòloga Paloma Cobo, coautora del llibre *El Bullying* defineix el bullying com una forma de comportament violent, intencional, danyós i persistent, que es pot exercir durant setmanes i inclús mesos, i suposa una pressió cap a les víctimes que les deixa en situació de completa indefensió. En tota situació de bullying hi ha sempre un abús de poder i desig d'intimidat i dominar.
- **Sexting.** Enviament voluntari d'imatges pròpies, nua o seminua, que una persona comparteix amb altres per Internet o per qualsevol altre mitjà, ja siga a persones conegudes o a desconegudes. El terme resulta de la unió de Sex i Texting, perquè la conducta sorgeix com a missatges escrits amb connotació sexual; no obstant això, hui es confirma que una imatge diu més que mil paraules, i el sexting és majorment visual⁵.
- **La violència de gènere.** Igual que en el món presencial, en les xarxes es produeixen situacions de control absolut justificat pels zels o l'amor romàntic. La connexió online permet tindre saber on està la xica, si està connectada o exigir-li respostes contínues que l'obligue a estar alerta. El control del WhatsApp és el més conegut, però hi ha altres com el joc de Venus, en el que s'invita a votar per les fotografies de les xiques, el sextorsion en el que s'utilitzen jocs o vídeos per a extorsionar a la parella o l'hackeo de la identitat. Pràctiques on la víctima perd el control de la seua intimitat⁶.
- **Captació de grups radicals.** Els grups radicals actuen de forma semblant a les sectes. Adoctrinen des de la total obediència i control. Este tipus de grups actuen des de posicionaments molt simples que no permeten qüestionar ni les ordres, ni l'organització. D'esta manera aconseguixen la uniformitat entre els seus membres. "O estàs amb mi o estàs contra mi". No hi ha termes mitjans. D'esta manera, es crea un nucli de pertinença quasi indissoluble que fa que els seus membres es troben diferents a la resta de la societat que no comparteix la seua missió.

⁵ Novoa Foglio, Armando. Internet sense perill per als teus fills: Orienta'ls cap a una vida digital ètica i productiva (Educatadors contemporani) (Spanish Edition) (Posició en Kindle2799). Produccions Educació Aplicada. Edició de Kindle.

⁶ Luz Martínez Ten. Monogràfic educand en igualtat <https://educandoenigualdad.com/wp-content/uploads/2016/03/Març2015.pdf>

5. Incitació a l'odi. Qui exerceix els discursos d'odi, atenta contra la dignitat de persones, provocant danys emocionals i psicològics com la sensació de no tindre drets, ser inferior o el perill d'estar exposades i assetjades, a la ira o ser perseguides. I encara que els discursos d'odi es dirigeix prioritàriament a determinats col•lectius, la veritat és que totes les persones, de totes les edats i de qualsevol lloc podem veure'ns afectades per missatges violents, ja que el discurs de l'odi en les xarxes pot tindre dos objectius: D'una banda intentar minar la dignitat d'una persona concreta, a través de l'insult, la difamació o la humiliació. D'altra, instigar a "altres possibles" usuaris de les xarxes que lligen les seues manifestacions perquè es facen partícips de la difusió de les idees d'odi. Combinant estes dos accions, la que insulta i la que instiga, els grups radicals aconseguixen augmentar la discriminació, construint una realitat on impera la intolerància⁷.

⁷ Moura, Marco Aurelio. El Discurs de l'Odi en Xarxes Socials (Posició en Kindle 129-131). Lura Editorial. Edició

QUINES PRECAUCIONS HEM D'ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES PER A NAVEGAR EN INTERNET I LES XARXES SOCIALS?⁸

- Cal parar atenció amb les dades personals que publiquen. És recomanable no publicar massa dades personals en Internet (xarxes socials, plataformes, blogs, fòrums...). Estes dades podrien ser utilitzades per persones desconegudes.
- És recomanable no publicar més dades de les necessàries i, en dades com el correu electrònic o telèfon mòbil, fer-ho de la manera més privada possible.
- Tindre especial atenció a l'hora de publicar continguts audiovisuals i gràfics, atés que en este cas poden estar posant en risc la privacitat i intimitat de persones del seu entorn. Sempre que es vagen a allotjar continguts d'este tipus o informació de tercers, es recomana notificar prèviament a eixe tercer perquè ho autoritze o, si és el cas, filtrar els continguts que desitja publicar i els que no.
- No acceptar ni agregar com a contacte a persones desconegudes. És recomanable que s'asseguren de si la persona que agregaran és realment coneguda. Per a assegurar-se, en el cas que el nom d'usuari no siga recognoscible, poden preguntar als seus contactes si els coneixen (amistats comunes, companys de col·legi...).
- Quan observen discrepàncies entre el perfil declarat i el real, o si s'identifica alguna conducta malintencionada, la millor opció és bloquejar el contacte de forma immediata. En funció de la gravetat de la situació, és recomanable posar-ho en coneixement de la plataforma i de les autoritats competents si es considera necessari. En estos casos, convé que ho comuniquen a les teues amistats perquè estiguen previngudes davant d'este contacte.
- Evitar l'enviament d'imatges o vídeos a usuaris en què no es confia. En el cas que un contacte desconegut intente involucrar-se de forma molt primerenca en la seua vida social i al poc de temps sol·licite que se li envie una foto o encendre la cambra web, és millor dubtar i, en un moment posterior, disculpar-se que ser afectat per les negatives conductes que podrien donar-se.

⁸ Adaptat de : Garaigordobil Landazabal, Maite; Martínez Valderrey, Vanesa. CYBERPROGRAM 2.0. Programa d'intervenció per a previndre i reduir el ciberbullying (Ulls Solares - Programes) (Spanish Edition) (Edicions Piràmide. Edició de Kindle.

- Navegar amb seguretat utilitzant antivirus.
- Revisar periòdicament la seua llista de contactes.
- No proporcionar mai la contrasenya dels seus comptes. Tampoc a persones conegudes.
- Canviar ben sovint la contrasenya dels seus comptes.
- Han de confiar en les seues persones de referència (pares, mares, familiars i tutors) per a buscar suport en el cas de detectar o veure's implicat en una situació de risc sense por de ser jutjat o culpabilitzat.
- Navegar amb la mateixa precaució que utilitzen en els carrers. Llegir els senyals de perill els proporcionarà llibertat i seguretat.
- Verificar l'autenticitat de la informació.

QUINS COMPORTAMENTS HEM D'ENSENYAR-LOS I ENSENYAR-LES PER A ACTUAR DE FORMA RESPONSABLE I ÈTICA EN LES XARXES?

Hi ha la possibilitat que els nostres fills i filles incórreguen en algun tipus de situació de risc en Internet dels abans esmentats. Si això ocorre les famílies han d'estar preparades per a actuar des de la comunicació afectiva cap al seu fill o filla, i des de la intolerància zero cap a les conductes delictives.

Serà fonamental escoltar i dialogar, brindar-los confiança i seguretat perquè, en estes situacions, acudisquen a les seues famílies o tutors o persones adultes de referència en busca d'ajuda si hi ha problemes, sense por de ser jutjats i/o castigats.

Serà també necessari emprendre determinades accions que haureu de decidir, si és necessari buscant ajuda professional, per a acabar amb el problema.

Una vegada este s'haja resolt, serà el moment d'analitzar, des de l'afecte, l'origen del problema i buscar com previndre que es tornen a produir estes situacions.

Depenent del grau de gravetat de l'assumpte s'haurà d'informar a les autoritats responsables.

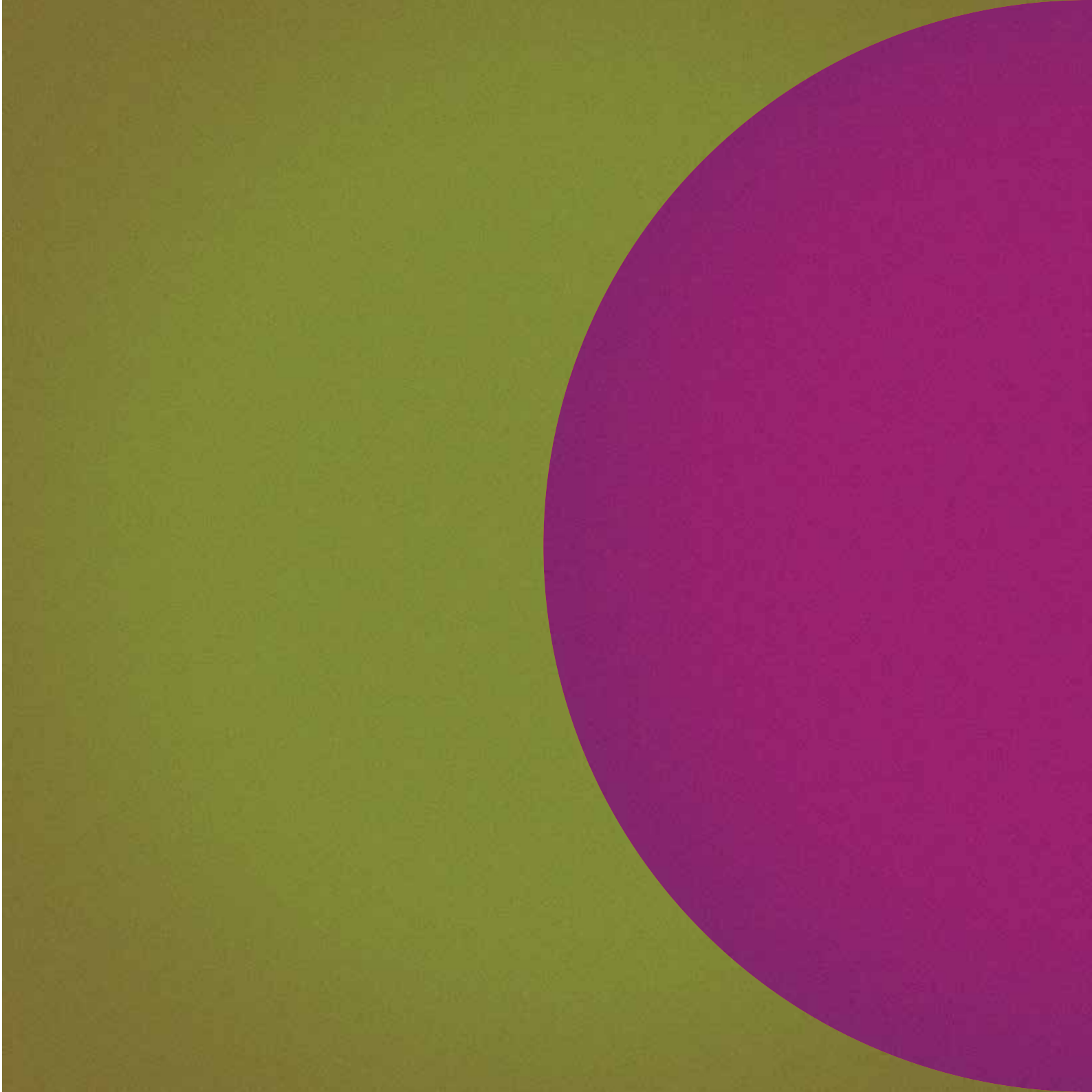
PODEM AJUDAR-LOS I AJUDAR-LES
AMB L'EXEMPLE??

SÍ. Hem de ser coherents amb les nostres actuacions. Si els demanem que no estiguen enganxats contínuament al mòbil o a Internet, haurem d'evitar estar pendent del telèfon quan ens relacionem en família o conversem amb els nostres fills i filles.

De la mateixa manera, si intentem que preserven la seua vida privada en les xarxes, no els farem cap favor publicant les seues fotografies o comentaris sobre esdeveniments en què es vegem concernits.

Les nostres actituds i actuacions són fonamentals per a arribar a acords, posar límits, conversar sobre el que troben en Internet o reflexionar sobre el que senten o viuen. El millor antídoto contra els perills i la millor resposta per a educar és ensenyar-los i ensenyar-les valors.

GENERALITAT
VALENCIANA

Vicopresidència i Conselleria
d'Igualtat i Polítiques Inclusives

PER SOLIDARITAT

ALTRES FINS D'INTERÉS SOCIAL

iSCOD^{UGT} - País Valencià

Instituto Sindical de
Cooperación al Desarrollo

País
Valencià

